

AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE
KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA - PODGORICA

Primljeno: 27.06.2019				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	631/19	134/1		

AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE
KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA
PODGORICA

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja br. 02-631/19-56/3 od 10.05.2019 godine, imenovana je Komisija za akreditaciju studijskog programa osnovnih akademskih studija „**Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji**” na **Fakultetu za mediteranske poslovne studije Tivat** u sastavu:

1. **Prof. dr Janko Radulović, predsjednik Komisije,**
2. **Prof. dr Zoran Radmilović, član Komisije**
3. **Prof. dr Zdravko Krivokapić, član Komisije**

Komisija je dobila zadatak da izvrši analizu dostavljenog **Zahtjeva za akreditaciju osnovnih akademskih studija „Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji” na istom Fakultetu. .**

Komisija je u obavezi da, na osnovu uvida i provjere činjeničnog stanja, pripremi Izveštai o akreditaciji navedenih studijskih programa uzimajući u obzir svu dostavljenu relevantnu dokumentaciju ali i svoje utiske i zaključke stečene kroz neposredan uvid u činjenično stanje. Komisija je u obavezi da u dostavljenom Izveštaju o ocjeni kvaliteta ovog studijskog programa, Agenciji predočiti stav o usklađenosti ovog akademskog studijskog programa sa profesionalnim potrebama, zahtjevima tržišta rada i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija ocjenjuje da su ponudjeni materijali korektno pripremljeni i da pružaju dovoljno informacija o radu i aktivnostima na Fakultetu za mediteranske poslovne studije u Tivtu.

Komisija za akreditaciju je obišla Fakultet za mediteranske poslovne studije 05.06.2019.godine, prema planu i programu posjete. Komisija je tokom posjete stekla uvid u činjenično stanje, obavila razgovore sa rukovodiocima studijskih programa: osnovnih studija "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji", akademskih master studija "Nautički turizam" i doktorskih studija "Nautički turizam". U dužem konstruktivnom razgovoru su učestvovali predstavnici nastavnog osoblja, stalno i honorarno zaposleni nastavnici i saradnici, angažovani za sva tri nivoa studija: asistenti, docenti, vanredni i redovni profesori.

Komisija je obavila posebne razgovore sa studentima svih akreditovanih studijskih programa i usmjerenja a posebno je razgovarala sa administrativnim osobljem. Razgovor sa studentima je obuhvatio razna pitanja studentskog života i standarda, pitanja vezana za realizaciju studentske ankete o kvalitetu nastavnog procesa ali i o radu nastavnog osoblja sa studentima. U razgovoru sa administrativnim osobljem tražene su informacije o vođenju studentskih dosijea, o sprovođenju odluka Nastavno-naučnog vijeća koje se odnose na odobravanje javne odbrane radova kandidata, a bilo je pitanja o poštovanju ostalih procedura obuhvaćenih pravilnicima Fakulteta.

Na kraju posjete Komisija je obišla radne prostore u kojima se odvija nastavni proces u Tivtu i Jazu. Pored novih i tehnički dobro opremljenih učionica Fakultet je razvio Centar za obuku pomoraca koji predstavlja posebnu organizacionu jedinicu. Centar je licenciran od Ministarstva saobraćaja, pomorstva i komunikacija Vlade C.G. za sprovođenje obuke i izdavanje ovlašćenja prema IMO standardima i STCW konvenciji za pomorce.

Radom ovog trening centra Fakultet će omogućiti studentima da pored teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti nautičkog turizma steknu posebna stručna znanja kao i ovlašćenja koja će im omogućavati lakše zaposlenje i rad na poslovima nautičkog turizma i u pomorskoj privredi.

Detaljnomo analizom Zahtjeva za akreditaciju akademskih osnovnih studija „**Menadžment u nautičkom turizmu, sportu I rekreaciji**“, analizom priložene dokumentacije, a polazeći od odredbi Pravilnika o standardima i normativima za akreditovanje studijskog programa akademskih osnovnih studija, Komisija za akreditaciju Agenciji za kontrolu i obezbeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja, podnosi sledeći

I Z V J E Š T A J

1.Uvod

Komisiji za akreditaciju su bili dostupni obimni materijali vezani za ovu problematiku kao i važeća zakonodavna regulativa iz ove oblasti tako da je sačinjena sledeća analiza po pojedinim segmentima.

Opšti podaci o visokoškolskoj ustanovi

Fakultet za mediteranske poslovne studije u Tivtu, čiji je tačan naziv **Univerzitet “Adriatik” Bar-Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat**, osnovan je 14.01.2009.godine kao **privatna nastavno-naučna visokoobrazovna ustanova**, sa svojstvom pravnog lica, registrovana kod Osnovnog suda u Kotoru 12.01.2009. godine. Sjedište Fakulteta je u Tivtu, ulica Luke Tomanovića br.1, Zgrada Opštine Tivat, 85320 Tivat.

Fakultet je akreditovan i licenciran 2009 godine za studijske programe osnovnih trogodišnjih, akademskih studija: Menadžment I bezbednost marina I jahti”, “Menadžment u carinskom, špediterskom I agencijskom poslovanju” i “Menadžment u nautičkom turizmu”. Važeći sertifikati o reakreditaciji, dopuni programa i licenciranju Fakulteta za mediteranske I poslovne studije su obnavljani 2010, 2011, 2016.godine.godine Akreditovanje i licenciranje su izvršili Savjet za visoko obrazovanje i Ministarstvo prosvete Crne Gore.

Fakultet za mediteranske poslovne studije ostvaruje osnovnu djelatnost realizacijom akreditovanih i licenciranih studijskih programa u skladu sa zakonom

i važećim pravilima studiranja na svim nivoima studija, zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa kredita (ECTS-European Credit Transfer System). Fakultetu je omogućeno da može realizovati studijske programe u saradnji sa domaćim i inostranim ustanovama u skladu sa zakonom i drugim propisima. Fakultet obavlja sledeće djelatnosti: obrazovanje u oblasti primijenjenih društvenih, prirodnih i tehničkih nauka (80325); izdavačka djelatnost (22910); djelatnost biblioteke (92511), Ispitivanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja (74130); računovodstveni i knjigovodstveni poslovi kontrole, konsalting i menadžment posla (74140) kao i druge stručne poslove koji služe djelatnosti upisanoj u registar, u manjem obimu i povremeno.

Kako je visoko obrazovanje djelatnost od opšteg društvenog interesa i osnov za razvoj društva na bazi znanja, misija Fakulteta za mediteranske poslovne studije je da kroz obrazovanje i praktično osposobljavanje kadrova iz svoje djelatnosti, kroz naučnoistraživački rad, učešće u razvoju društvene zajednice i druge aktivnosti, obezbijedi najviše standarde za sticanje znanja i vještina u skladu sa planovima i programima ovih studija. Ponudjene akademske osnovne studije "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji" omogućavaju da se obrazuju kvalitetni kadrovi u strateškim oblastima za razvoj Crne Gore a posebno primorskog pojasa: turizma i pomorstva. Radi ostvarivanja svoje misije da predloženi program budu što atraktivniji za buduće student, Fakultet je trajno opredijeljen ka unapređivanju kvaliteta studija kako bi bio što čvršće integrisan u jedinstveni Evropski prostor visokog obrazovanja. Otuda su svi studijski programi, na svim nivoima studija, organizovani i realizuju se po Bolonjskom konceptu.

Fakultet za mediteranske poslovne studije je uspostavio saradnju sa više ustanova visokog obrazovanja i ustanova istraživačkog karaktera iz okruženja: Centar za kulturu Tivat, Trans Cargo D.O.O. Bar; Visoka škola za kadrovski i inspekcijski menadžment u pomorstvu, Split; Modern Business School-MBS Beograd; Megatrend Univerzitet Beograd; Fakultet za uporabne društvene studije SASS u Novoj Gorici; Zhejiang Wanli University, Ningbo, Kina i drugi. Fakultet je uspostavio poslovnu saradnju sa nizom privrednih organizacija iz okruženja što će biti dobra mogućnost da istaknuti stručnjaci iz prakse prenesu studentima poslovna iskustva a oni sa akademskim zvanjima da budu angažovani u

izvodjenju nastave. Kroz tu vrstu saradnje realno je očekivati da značajan broj svršenih studenata nadje posao u organizacijama kao što su: Portomontenegro Tivat; Luka Kotor; Luka Bar; Marina Bar; Barska plovidba; Ministarstvo turizma i održivog razvoja; Ministarstvo saobraćaja; Investiciono-razvojni fond Crne Gore; Lovćen banka; Vojska Crne Gore; Uprava Carina Crne Gore; Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore; Treba navesti da su studenti Fakulteta članovi vaterpolo ekipa "Cattaro", "Priorac", "Budvanska rivijera", "Marsej" Francuska, Fudbalskog kluba "Bokelj", streljačkog kluba "Kotor", judo kluba "Tivat", jedriličarskog kluba "Lahor" iz Kotora, što sve govori o njihovim raznovrsnim angažovanjima mimo studija.

Organizaciona struktura i djelatnost Fakulteta za mediteranske poslovne studije je **uporediva** sa studijskim programima Više strukovne škole za ugostiteljstvo, wellness i turizam iz Bleda; Faculty of commercial and business creations iz Celja; Fakulteta zdravstvenih, pravnih i poslovnih studija na Univerzitetu Singidunum, Beograd; Medical Wellness Academy, Opatija; Savremeno učilište, Split; Athlone Institute of Technology, Dublin itd. Postoje brojne institucije u zemljama širom Evrope koje posjeduju slične studijske programe iz oblasti wellness turizma: Austrija, Kipar, Španija, Finska, Njemačka, Mađarska, Grčka, Hrvatska, Švedska, Švajcarska, Rusija, Velika Britanija i druge zemlje.

Principi na kojima se zasniva djelatnost Fakulteta za mediteranske poslovne studije su: poštovanje akademskih sloboda; organizaciona autonomija; poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije; uvažavanje humanističkih i demokratskih vrijednosti nacionalne i evropske tradicije; uskladjivanje sa evropskim sistemom obrazovanja; afirmacija inovativnosti i konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi višeg kvaliteta i efikasnosti visokog obrazovanja; učešće studenata u upravljanju i odlučivanju o poslovima nastave i uspješnosti studiranja; jedinstvo procesa nastave i naučnoistraživačkog procesa; obezbeđivanje resursa za potreban nivo kvaliteta; otvorenost prema javnosti; obezbeđivanje znanja i vještina bitnih za okruženje s obzirom da su na ovim prostorima rijetki u toj oblasti; obezbeđivanje efikasnosti studiranja i kvaliteta od interesa za širu zajednicu itd.

Saglasno Strategiji o obezbjeđivanju kvaliteta, Zakonu o visokom obrazovanju, Strategiji razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori i navedenim principima definisani su i strateški ciljevi razvoja Fakulteta za mediteranske poslovne studije.

Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat planira da upiše 80 studenata, iz zemlje i inostranstva, na osnovne studije studijskog programa "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji". Na Fakultetu smatraju da će kvalitet ponudjenog studijskog programa biti veoma atraktivan za upis nove generacije studenata, imajući u vidu da je i visina skolarine konkurentna u uporedjenju sa skolarinama na sličnim obrazovnim institucijama u okruženju. Planirano je da nastava na osnovnim akademskim studijama "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji" otpočne u narednoj školskoj 2019/20 godini što bi moglo biti realno i ostvarivo imajući u vidu njihova dosadašnja iskustva, obim prethodno započetih i realizovanih pripremni aktivnosti.

Prema navedenim normama iz Zakona o visokom obrazovanju i Pravilniku o upisu studenata Fakultet raspisuje konkurs za upis na akademske osnovne studije do broja studenata utvrdjen licencom. Konkurs se može ponoviti ako se ne prijavi dovoljan broj u prvom ili drugom roku. Procedure za upis su transparentne a sa studentima se potpisuje Ugovo o studiranju.

Na akademske osnovne studije se mogu upisati, u skladu sa principima Bolonjske deklaracije, a koji poštuje i primenjuje Fakultet za mediteranske poslovne studije, kandidati koji su stekli diplomu srednje škole u četvorogodišnjem trajanju. Svi prijavljeni kandidati za upis imaju jednak tretman a sve procedure su jasno definisane, počev od prijema dokumenata do utvrdjivanja konačne rang liste.

Fakultet za mediteranske poslovne studije ima sva akta koja su neophodna za uspješno praćenje i realizaciju nastavnog procesa na osnovnim akademskim a i višim nivoima studija (Statut Fakulteta, odluke Upravnog odbora, odluke Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta, Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije, Pravilnik o studiranju na osnovnim i master studijama, Nastavni plan i program sa informacionim listama za sve nastavne discipline, Pravilnik o ispitivanju i ocjenjivanju i druga potrebna akta.

2. Organizaciona struktura i institucionalna organizovanost

Analizom studijskih programa može se konstatovati da se osnovna znanja i kompetencije ogledaju prevashodno kroz:

- osposobljavanje kandidata za kvalitetno procjenjivanje stanja u finansijskim oblastima na raznim nivoima, izrada planova, analiza, predlaganje rješenja itd,
- sticanje potrebnih vještina u metodologiji istraživanja pojava i procesa,
- sticanje novih savremenijih teorijskih, strucnih i praktičnih znanja i vještina, potrebnih znanja iz djelokruga teorije I, naročito, prakse u ovim oblastima koje pokriva studijski program akademskih osnovnih studija,
- osposobljavanje za razvoj kritičkog mišljenja i praktičnog postupanja pri rešavanju relevantnih I teorijskih I praktičnih problema,
- osposobljavanje za praćenje savremenih teorijskih, praktičnih i tehničko-tehnoloških tokova i dostignuća u ovim oblastima, itd.

Komisija konstatuje da koncipirani studijski programi obezbeđuju znanja, kompetencije i vještine, neophodne budućim profesionalcima u ovim oblastima zato što su strukture studijskih programa i srazmjere izmedju fundamentalnih i ostalih disciplina dobro izbalansirane. Takodje, eventualne buduće korekcije, koje može da nametne praksa i potrebe mobilnosti studenata ili međunarodne uporedivosti nastavnih programa, je moguće izvršiti unutar dozvoljenog limita od 30 ECTS. To je dozvoljena intervencija na dogradnji programa bez dodatne akreditacije.

3.Podaci o akademskom osnovnom studijskom programu “Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji”

Studijski program akademskih osnovnih studija “Menadžment u nautičkom turizmu, sportu I rekreaciji” je organizovan sa ciljem da zadovolji sve izrazitije težnje, koje su intenzivirane sa razvojem Crne Gore, za obrazovanjem kadrova visokog obrazovanja u sektoru menadžmenta: nautičkog turizma, jahti i marina, carina, špedicije i agencija, sporta i rekreacije. Ovaj studijski program osnovnih studija, 180 ECTS,

sastoji se iz dvije godine zajedničkih studija i tri usmjerenja u trećoj godini studija i to:

Modul -1: Nautički turizam

Modul-2: Wellness

Modul-3: Kozmetika

Svi predloženi moduli trajaće po dva semestra, obima po 60 ECTS, nakon dvije studijske godine zajedničkih studija . Predviđeno trajanje studija na osnovnim i master studijama je 3+2, odnosno 180+120 ECTS. Planira se upis po 20 studenata na svakom od koncipiranih modula. Planirano je da početak primjene studijskog programa masterstudija bude 2019/20 školska godina a rukovodilac studijskog programa “Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji” bude **prof. dr Oto Iker**.

Koncipirani studijski program Menadžment u nautičko turizmu, sportu i rekreaciji ima za svrhu sticanje diploma u oblasti Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji, tj. cilj je osposobljavanje kandidata za mnoge precizno definisane profesije i zanimanja . Kandidati će se osposobljavati da na višim nivoima pokažu menadžersko angažovanje u oblastima koje pokrivaju ova tri atraktivna modula a u državnim organima, institucijama, preduzećima u raznim granama privrede i budu ravnopravan i poželjan partner evropskim naučno-istraživačkim tehnološkim i obrazovnim institucijama. Nosioци ovih diploma moći će da se angažuju u naučno-istraživačkom institucijama, svjetskim pomorskim i turističkim kompanijama, jer to podrazumijeva njihovu punu kompetentnost u obavljanju složenih poslova i zadataka, vezanih za nautički turizam i sl. Radi se o interdisciplinarnosti koju povezuju nautički turizam i pomorstvo, grane od vitalnog značaja za razvoj Crne Gore.

Studijki program akademskih osnovnih studija omogućava dalje stručno usavršavanje na master studijama.

Ističemo da je svrha studijskog programa Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji sticanje prepoznatljivih znanja iz oblasti planiranja, upravljanja poslovnim tehničkim sistemima u pomorstvu, znanja iz oblasti ljudskih resursa, vođenja i kontrolisanja nautičkog turizma u pomorstvu na principima stalnih poboljšanja radi prilagođavanja okruženju koje se stalno mijenja i razvija. Studijski program je uskladjen sa opštom misijom i ciljevima radi pružanja teorijskog i primijenjeno-praktičnog obrazovanja. Kvalitetom studijskog programa se podižu profesionalne kompetencije stručnih kadrova sa obrazovanjem na nivou osnovnih studija i doprinosi razvoju u organizacionom i funkcionalnom smislu.

Pozitivno je to što je studijskim programom dat akcenat na osposobljavanje studenata za samostalno obavljanje poslova u oblasti turizma i pomorstva, osiguranja, carinjenja robe, špedicije i osiguranja, modernih pravaca razvoja turizma itd. Takođe, bitno je da studenti na ovom nivou obrazovanja budu obučeni za procjenu kretanja u turizmu i pomorstvu, i da mogu rešavati razna pitanja iz poslovanja, osiguranja plovila i sl.,

Cilj studijskog programa je da se uspostavi izbalansiran odnos između teorijskih i praktičnih znanja i vještina kako bi se zaokružio set disciplina pojedinih zanimanja nadogradjenih usmjerenjima.

Reorganizacijom i osavremenjavanjem studijskog programa trogodišnje studije Menadžmenta u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji, koje se trebaju realizovati kroz **dvije godine zajedničkih studija i tri navedena modula**, studentima se pružaju zaokružena znanja iz ovih oblasti i pripremaju se za tržište rada.

Komisija ističe da akademski studijski program osnovnih studija Menadžment u sportu i rekreaciji, sa tri modula: Nautički turizam; Wellaness; i Kozmetika ima jednu veoma značajnu karakteristiku koja se ogleda u tome da svi moduli imaju set zajedničkih disciplina na prvoj i drugoj godini studija a da se onda dopunjuju i zaokružuju po modulima onim disciplinama koje su specifične za pojedine module.. Na prvoj godini studija to su bitne fundamentalne discipline: Uvod u ekonomiju, Socopsihologija, Poslovno pravo, Engleski jezik I i II, Praktična nastava, Organizacija i ekonomika pomorskih preduzeća, Turistička geografija, Informatika, Praktična nastava. Na drugoj godini studija to su: Marketing usluga, Menadžment kulturnih

resursa i ekologija, Finansijski menadžment I računovodstvo, Engleski jezik III i IV, Praktična nastava, Preduzetništvo, Poslovna etika i komunikacije, Organizaciono ponašanje i Praktična nastava.

Komisija primećuje da su svi predmeti obavezni čime je izbor studentima dosta ograničen. Takođe, uočljivo je da struktura studijskog programa i prateća usmjerenja su odgovarajuće koncipirani da je omogućena pokretljivost studenata iz semestra u semester, godine u godinu. Ako se analizira struktura predmeta po usmjerenjima na opšte, opšte stručne i uže stručne predmete to se kreće oko 40, 23 odnosno oko 37 za uže stručne discipline.

Komisija ocjenjuje da je u ovom studijskom programu, s pravom, praktičnoj nastavi dat značaj a zastupljena je u svakom semestru. Međutim, trebalo bi bliže dati opis kako se praktična nastava realizuje.

Ponudjeni nastavni programi su osavremenjeni i, što je veoma važno, praktično primenljivi i zahtjevni. Time je stvorena osnova za efikasno školovanje stručnjaka za oblast nautičkog turizma, sporta i rekreacije ali i za njihov budući razvoj. Konceptija ovog studijskog programa traži i odgovarajući, nov pristup u njegovoj realizaciji, dobru koordinaciju u radu nastavnika sa studentima kako bi se nastavni sadržaji što efikasnije realizovali, razvijale kreativne sposobnosti i vještine potrebne za uspješan razvoj karijere, a sve u skladu sa potrebama i usvojenim principima.

Kako se navodi u ponudjenom materijalu za akreditaciju, nastavu će na Fakultetu za mediteranske poslovne studije izvoditi poznati profesori iz zemlje i inostranstva kao i poznati i potvrđeni naučnici i pedagozi iz oblasti nautičkog turizma i drugih oblasti ali uz odgovarajuću značajnu pomoć stručnaka iz prakse. Komisija ocjenjuje da se radi o autoritetima u pomenutim oblastima koji će uspješno kombinovati i implementirati teoriju i praksu u nastavnom i obrazovnom procesu a da će to biti od neprocenjive koristi za razvoj stručnjaka u ovim oblastima koje treba osposobljavati za rješavanje mogućih teorijskih i problema realne prakse.

Komisija sugeriše organizatorima nastavnog procesa da imaju u vidu srazmjerno opterećivanje realizatora nastavnih programa kako bi se ovi savremeni i praktično primenljivi nastavni programi efikasno i uspješno realizovali.

Analiza potreba za obrazovanjem kadra

Osnovni akademski studij Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji, nudi obrazovni profil sa dosta izbalansiranim odnosom teorijskih i praktičnih znanja i kompetencija tako da treba očekivati da bude atraktivan i privlačan studentima a da će oni moći lakše da dodju do posla na berzi rada. Brzi globalni ekonomski razvoj i tokovi globalizacije usložnjavaju opšte tokove poslovanja u svim oblastima a posebno u oblasti nautičkog turizma, robnih i finansijskih tokova. Finansijski, turistički, pomorski i drugi tokovi kod nas ne mogu ostati po strani i neutralni od takvih gibanja širom svijeta tako da je sve veća potreba za stručnjacima koji su stekli kompetencije za profesionalno obavljanje finansijskih poslova ne samo u oblasti izvršne vlasti već i u različitim turističkim, pomorskim i drugim privrednim društvima. Nova dinamika razvoja uslovljava odgovarajući nadzor nad stabilnošću turističkih, finansijskih i pomorskih tokova tako da je neophodno unapredjivanje kvaliteta u oblasti obrazovanja za ove oblasti, odnosno povećanje stručnih i praktičnih kompetencija studenata kako bi bili osposobljeni za uspješno rješavanje mogućih realnih problema u oblasti pomorstva i nautičkog turizma. Imajući u vidu ove globalne turističke i pomorske tokove može, se očekivati sve veća potražnja za stručnjacima koji savladaju ove modernije studijske programe..

Treba očekivati da predloženi nastavni planovi i programi po modulima budu atraktivni mladim ljudima jer im se nude moderna osnovna temeljna znanja iz oblasti nautičkog turizma, pomorstva i finansija, caruna, špedicije i drugih oblasti savremenog načina života.. Tako koncipirani programi mogu da odgovore potrebama društva koje je u tranziciji i koje se brzo razvija a koje pretenduje da se što brže inkorporira u evropski poslovni i obrazovni prostor. Znanje stečeno na ovim studijskim programima, posebno informatičko, dopriniće efikasnosti turističkih, pomorskih, finansijskih i drugih tokova, čime se jača konkurentnost nase privrede. Svakako da će tražnja za stručnjacima iz ove oblasti biti u direktnoj vezi sa globalnim turističkim, pomorskim, finansijskim i drugim tokovima i sa otvorenošću naše privrede i društva za čvršću saradnju sa svijetom.

Za realizovanje predloženog studijskog programa povoljna je okolnost što se dio nastave može realizovati uz konstruktivnu saradnju i pomoć partnerskih institucija,

stručnjaka iz prakse, ljudi koji mogu studentima ponuditi mnoga praktična znanja i vještine, što je u skladu sa mobilnošću i nastavnika i studenata.

4. Studenti

Pripremanjem modernog studijskog programa Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji, stvaraju se preduslovi da se u radu sa studentima realizuju kvalitetni nastavni sadržaji ali i obogate forme rada sa njima kao što su interaktivnost, seminari, vježbe, radionice. Bitno je da student budu u centru obrazovnog procesa, da se novim načinom rada, posebno praktičnog, postigne stalno i aktivno učešće studenata u obrazovnom procesu..

Broj novoupisanih studenata treba da omogući kvalitetno izvođenje nastave, praćenje realizacije nastavnog plana i programa od strane samih studenata.

Upis studenata na osnovne studije je definisan Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu osnovnih akademskih studija. Upis se obavlja u junu, julu i avgustu, zavisno od priliva studenata. Postupak upisa je na konkurentskoj osnovi i cio postupak je transparentan, jasno definisan, saglasno principima Bolonjske deklaracije.

Aktivan rad nastavnika i studenata na kvalitetnoj realizaciji modernih studijskih programa je pokazatelj stepena njihove odgovornosti u obrazovnom procesu. Obogaćivanjem forme rada (vježbe u manjim grupama, seminarski radovi, konsultacije, praktičan rad itd) studenti postaju aktivni, zainteresovani učesnici obrazovnog procesa. jer sami učestvuju u kreiranju sopstvenog obrazovanja, učestvuju u usvajanju novih modernih znanja i vještina, učestvuju u podizanju kvaliteta nastave, učestvuju u procesima upravljanja institucijom, u studentskom životu, radu Studentskog parlamenta, organima upravljanja itd. Studenti imaju mogućnost da putem anonimne studentske ankete procjenjuju kvalitet nastave, kvalitet studijskog programa, rad nastavnika i saradnika itd.

5. Resursi za realizaciju osnovnih akademskih studija

5.a Ljudski resursi

U realizaciji studijskog programa osnovnih akademskih studija Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji uzeće učešće kompetentni nastavnici i saradnici iz Crne Gore i okruženja. Spisak nastavnika i saradnika koji će učestvovati u realizaciji ovog studijskog programa, potpisani ugovori o radu kao i data saglasnost nastavnika o angažovanju, dostavljeni su uz Zahtjev za akreditaciju. Opšte-obrazovne discipline i one discipline koje daju specifičnost samim usmjerenjima(modulima) pokrivaće nastavnici koji imaju naučna zvanja od docenta, vanrednog i redovnog profesora. Dvojica od njih su profesori emeritusi Može se konstatovati da Fakultet ispunjava Zakonom propisane standarde kada je u pitanju broj nastavnika u akademskim zvanjima, a njima u radu pomaže nekoliko saradnika. Broj nastavnika, angažovanih na realizaciji ovog studijskog programa, sa kojima je Fakultet sklopio ugovor o radu, odgovara odredbama Pravilnika o akreditaciji studijskih programa.

Niz poslova koji se odnose na studentsku službu i evidenciju, ispitne procedure, pravna pitanja, pitanja računovodstva, biblioteke i druge obavlja administrativno osoblje Fakulteta.

5.b Poslovni proctor

Imajući u vidu djelatnost Fakulteta, broj studenata, rad u grupama, radu prijedpodnevnim i poslepodnevnim terminima, a na osnovu priložene dokumentacije o zakuplenom i sopstvenom prostoru u Tivtu i Jazu za odvijanje nastave, može se zaključiti da Fakultet za mediteranske poslovne studije iz Tivta ima prostorne i tehničke uslove za realizaciju osnovnog akademskog studijskog programa studija "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji". Radi se o zakupljenom i sopstvenom prostoru koji se sastoji od dvije sale po 60 m², tri učionice od po 29,5m², kancelarija i kuhinja, hodnički i drugi sanitarni prostor. Sve to pokazuje da je ispunjen kriterij od po 1,25m² po student.

Studenti mogu koristiti sve sale, čitaonicu i biblioteku Fakulteta. Sav bibliotečki fond biblioteke Fakulteta za mediteranske poslovne studije i Univerziteta Adriatik će biti dostupni studentima osnovnih akademskih studija. Navedeno je da biblioteka raspolaže sa više stotina naslova iz predmetne oblasti.

Fakultet raspolaže najvažnijom istraživačkom opremom, računarima koji imaju pristup internetu. Studenti osnovnih akademskih studija mogu koristiti raspoloživu opremu- Treba istaći da Fakultet raspolaže sa najsavremenijim nautičkim, brodomašinskim i high-voltage simulatorima koji mogu biti upotrijebljeni kako u nastavno-naučnom tako i u istraživačkom procesu na Fakultetu. Uz navedeno na Fakultetu postoji veliki broj dodatne tehničke i multimedijalne opreme koja će olakšati rad studentima osnovnih studija (skeneri, štampači, kopir i led projektori sa platnom itd).

Studentska služba mora imati posebno obezbijedjen proctor, opremljen racunarskom opremom, vezana za internet radi ubrzane komunikacije nastavnika i studenata, nastavnika sa studentskom službom itd.

Može se konstatovati da Fakultet za mediteranske studije raspolaže adekvatnim nastavnim sredstvima i opremom koja je u funkciji efikasnog odvijanja nastave, kako teorijske tako i praktične.

5.c Finansiranje

Fakultet za mediteranske poslovne studije je nastojao da redovno izmiruje obaveze prema zaposlenima uz podmirivanje zakonskih obaveza prema porezima i doprinosima, obaveze prema dobavljačima, te razne materijalne troškove. Studije su samofinansirajuće- Osnovni izvor prihoda Fakulteta su školarine studenata jer oni sami snose troškove svog školovanja. Oni mogu biti kreditirani ili finansirani od strane institucija ili kompanija u kojima su zaposleni.

Za očekivati je da akademski osnovni studij Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji bude rentabilan s obzirom na interesovanje kandidata. Fakultet pravi projekciju finansijskih pokazatelja na šest semestara, koliko i traju osnovne akademske studije.

5.d Infrastrukturni resursi

Fakultet za mediteranske poslovne studije raspolaže respektabilnim poslovnim prostorom koji je opremljen adekvatnom opremom, povezanom na internet. Korišćenje opreme i pristup opremi je adekvatno regulisan, omogućavajući dobru

komunikaciju sa okruženjem, kada je u pitanju korišćenje raspoložive opreme za potrebe naučno-istraživačkog rada isl. Oprema omogućava dobru komunikaciju nastavnika li studenata, a koji imaju omogućen pristup bazama podatak itd.

5.e Kompetentnost nastavnog osoblja

Fakultet za mediteranske poslovne studije je za realizaciju akademskih osnovnih studijskih programa angažovao odgovarajući nastavni kadar: deset angažovanih nastavnika, u zvanju redovnog i vanrednog profesora i tri docenta, su u stalnom random odnosu a od 24 nastavnika sa nepotpunim radnim vremenom, većina ima izborno zvanje redovni ili vanredni professor dok su šest angažovanih nastavnika u zvanju docenta. Imajući u vidu sastav i stručnost angažovanih nastavnika, za očekivati je da će oni svojim angažovanjem postići očekivani ishod tokom studija na ovom osnovnom studijskom program. Radi se o nastavnicima, pogotovo jednom dijelu njih, koji imaju dugogodišnje nastavničko, istraživačko i pedagoško iskustvo a njihov rad se može mjeriti brojem publikovanih naučnih i stručnih radova, učešćem na domaćim i međunarodnim naučno-istraživačkim skupovima i projektima, o čemu su date informacije uz Zahtjev za akreditaciju. Svakako da treba stalno inovirati nastavne sadržaje u skladu sa promjenama u pojedinim oblastima i kompetencijama nastavnika.

Sve poslove upravljanja i koordinacije na svim nivoima studija obavlja kompetentno osoblje na čelu sa Dekanom Fakulteta.

5.f Monitoring i kvalitet osnovnih akademskih studija

Na Fakultetu za mediteranske poslovne studije se kontrola kvaliteta tretira kao stalan process. Kontrola se vrši kontinuirano uz primjenu anketiranja studenata, kroz kontrolu načina odvijanja nastave i vježbi, kroz redovnost nastave, kroz nadzor procesa ispitivanja i osjenjivanja i da li je sve u skladu sa Pravilnikom koji definiše tu oblast itd. Kontrolu sprovode lica koja rukovode studijskim programom uz obavezu da se redovno analizira efikasnost nastavnih aktivnosti.

Strategija obezbeđivanja kvaliteta osnovnih akademskih studija zasniva se na sledećim principima:

- opredeljivanje Fakulteta da sistematski i neprekidno radi na unapređivanju kvaliteta svojih studijskih programa;
- određivanju subjekata-nosilaca obezbeđivanja kvaliteta uz definisanje njihovih prava i obaveza (stručna tijela, student, nastavno osoblje,);
- identifikovanje oblasti obezbeđivanja kvaliteta(studijski programi, nastava istraživanja, vrednovanje studentskog rada, udžbenici i literatura, resursi, nenastavna podrška, vrednovanje procesa upravljanja idr.);
- opredeljivanje za izgradnju institucionalne kulture kvaliteta;
- povezanost obrazovne, naučno-istraživačke, umjetničke i stručne djelatnosti

Fakultet za mediteranske poslovne studije stvara uslove da na temelju usvojene Strategije obezbeđivanja kvaliteta stvori realne predušlove da nastavno osoblje stalno radi na unapređivanju kvaliteta studijskog programa. Treba da, uz stalnu konstruktivnu saradnju sa studentima, budu blagovremeno uradjene neophodne procjene i ocjene svih nastavnih aktivnosti a da studenti kao aktivni učesnici nastavnog procesa, daju ocjene o kvalitetu cjelokupnog nastavnog procesa.

6.Zaključak Komisije

Komisija za akreditaciji osnovnog akademskog studija”Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji” na Fakultetu za mediteranske poslovne studije u Tivtu, detaljno je analizirala Zahtjev za akreditaciji pomenutog studijskog programa kao i ostalu relevantnu dokumentaciju i priloge, te na osnovu toga konstatuje da Fakultet za mediteranske poslovne studije u Tivtu ispunjava uslove, standard i normative predviđene pravilima za organizovanje osnovnog studijskog programa.

Na osnovu svega prethodno navedenog Komisija za akreditaciju podnosi Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja

PRIJEDLOG

da se Fakultetu za mediteranske poslovne studije iz Tivta izda sertifikat o akreditaciji osnovnog akademskog studijskog programa "Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji".

Podgorica, juna, 2019.g

Komisija za akreditaciju:

1. Prof.dr Janko Radulović, s.r

2. Prof.dr Zoran Radmilović s.r.

3. Prof.dr Zdravko Krivokapić s.r